

Programul de formare pentru experții în evaluare și acreditare ai ARACIP

1. Prezentare generală

În conformitate cu prevederile art. 24 din Ordonanța de Urgență nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu completări și modificări prin Legea nr. 87/2006 și ale art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 1258 / 2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, cu modificările ulterioare, ARACIP dispune de un aparat propriu format din experți și personal administrativ și folosește, pentru îndeplinirea atribuțiilor sale legale, experți în evaluare și acreditare în calitate de colaboratori externi, din țară și străinătate, angajați pe bază de contract.

Experții au obligația, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, să participe la activități și programe de formare profesională în domeniul evaluării instituționale și al acreditării.

În vederea realizării unitare a activităților de evaluare instituțională pentru autorizarea, acreditarea și evaluarea externă a calității educației în instituțiile de învățământ preuniversitar, ARACIP a elaborat prezentul program de formare.

Programul propus se încadrează în categoria a treia de programe de formare continuă, prevăzută de art. 11 din Metodologia de acreditare a programelor de formare continuă a personalului din învățământul preuniversitar, aprobată prin O.MEdC nr. 4611/2005.

Programul va fi supus, de către ARACIP, procedurilor de acreditare, în conformitate cu prevederile legii.

Programul se adresează atât experților din aparatul propriu, angajați prin concurs, conform legii, precum și colaboratorilor externi care au trecut de primele două etape ale procedurilor de selecție (analiza dosarelor personale și interviu), urmând ca înscrierea lor în Registrul propriu al experților în evaluare și acreditare să se realizeze numai după parcurgerea și finalizarea acestui program de formare, care va cuprinde și realizarea practică a trei vizite de evaluare externă.

2. Standardele utilizate

Având în vedere că, în conformitate cu art. 14 alin (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, cu modificările ulterioare, doar cadrele didactice pot îndeplini calitatea de colaborator extern, expert în evaluare și acreditare, pregătirea va avea la bază competențe prevăzute în **Standardele de formare continuă pentru funcțiile didactice din învățământul preuniversitar**, elaborate de către Centrul Național de Formare a Personalului din Învățământul Preuniversitar (CNFP). Totodată, având în vedere și faptul că evaluarea instituțională presupune o cunoaștere aprofundată a funcționării unității școlare și a integrării acesteia în cadrul sistemului de învățământ preuniversitar, programul de formare se va referi și la competențele prevăzute în

Standardele de formare continuă pentru funcțiile de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar (elaborate de către CNFP). Toate aceste competențe vor fi abordate parțial, având în vedere activități și modalități de realizare specifice misiunii și funcțiilor ARACIP.

La aceste competențe generale, sunt adăugate competențe specifice în domeniul auditului și evaluării instituționale, prevăzute în documente normative și în modelele naționale și internaționale de evaluare a instituțiilor și persoanelor (inclusiv standardele ISO și standardele EFQM).

3. Durata și structura programului de formare

Durata totală: 89 de ore pentru fiecare participant, din care:

- 60 de ore pregătire centralizată – teoretică și practică - în condiții de simulare;
- 24 de ore de practică în condiții reale;
- 5 ore de evaluare: prezentarea dosarelor de evaluare și interviu.

Pregătirea teoretică și practică în condiții de simulare se va realiza în 4 stagii compacte (16 ore de formare dispuse pe parcursul a trei zile calendaristice) – cu excepția ultimului modul în care se vor efectua 12 ore de pregătire.

Pregătirea practică în condiții reale constă în trei evaluări de instituții de învățământ preuniversitar, realizate de către fiecare participant, sub coordonarea unui expert din aparatul propriu al ARACIP sau a unui expert deja înscris în Registrul propriu al experților în evaluare și acreditare, conform planificării ARACIP.

Evaluarea va consta din interviu și prezentarea, în fața comisiei de examinare, a celor trei rapoarte de evaluare externă.

4. Repartizarea orelor pe module

Nr. crt.	Module	Pregătire teoretică	Pregătire practică	Total
1.	Evaluarea de proces ¹ :	2	6	8
2.	Evaluarea proiectului de dezvoltare instituțională și a documentelor manageriale ² .	2	6	8
3.	Evaluarea resurselor umane, fizice și financiare ale unității școlare ³ :	2	8	10
4.	Auditul instituțional – abordarea ISO	4	6	10
5.	Evaluarea instituțională - modelul european al excelenței (EFQM)	4	6	10
6.	Evaluarea de sistem	4	6	10
7.	Managementul de sine (“ <i>self-management</i> ”)	-	4	4
	Total ore de pregătire teoretică și practică în condiții de simulare		42	60
8	Practică în condiții reale	-	24	24

¹ Conf. **Standardele de formare continuă pentru funcțiile didactice din învățământul preuniversitar** (2005). București: CNFP – Competențe metodologice, de evaluare, psiho-sociale, de comunicare și relaționare.

² Conf. **Standardele de formare continuă pentru funcțiile de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar** (2002). București: CNFP - Competențe de conducere și coordonare

³ Idem - Competențe de gestionare a resurselor și de evaluare

9	Evaluare			5
	Total general	18	66	89

5. Structura programului de pregătire

Modulul 1: Evaluarea de proces

Obiective. La sfârșitul formării, participantul va fi capabil:	Teme	Nr. de ore	Metodologie	Resurse	Criterii de evaluare
Să evalueze activitățile de învățare în privința adecvării la documentele normative și reglatoare (curriculum național – trunchi comun, curriculum diferențiat, CDS /CDL) și la caracteristicile grupului de elevi. Să evalueze activitățile de învățare în privința adecvării la grupul țintă concret de elevi, în funcție de nivelul, forma și tipul de învățământ. Să evalueze activitățile de învățare în privința adecvării conținuturilor, metodologiei și auxiliarelor curriculare la obiectivele stabilite. Să evalueze adecvarea instrumentelor de evaluare la caracteristicile elevilor și ale activităților de învățare. Să identifice modalitățile de optimizare a activității în urma evaluării. Să comunice eficient cu cadrele didactice din instituția școlară evaluată. Să elaboreze și să aplice instrumente de analiză a satisfacției beneficiarilor (elevi, părinți etc.) față de oferta educațională a școlii. Să analizeze proiectele educaționale ale cadrelor didactice (altele decât cele didactice) în raport cu obiectivele stabilite și cu grupurile țintă	Evaluarea documentelor de proiectare a activităților de învățare. Observarea activităților curriculare și extracurriculare. Comunicarea interpersonală în situații de evaluare Elaborarea și aplicarea instrumentelor de evaluare	2 2 2 2	Prezentarea Exercițiul Dezbaterea Studiul de caz Jocul de rol Exercițiul	Documente normative și reglatoare. Folii / prezentări PP. Fișe de lucru Înregistrări video.	Cunoașterea principalelor documente normative și reglatoare referitoare la proiectarea, realizarea și evaluarea activității didactice. Evaluarea corectă a rezultatelor învățării din perspectiva adecvării la situația de învățare concretă și la documentele de programare utilizate. Estimarea utilității activităților de învățare pentru dezvoltarea ulterioară a elevilor. Capacitatea de ascultare activă. Realizarea unui interviu de evaluare cu cadrele didactice. Elaborarea instrumentelor de evaluare pentru elevi și părinți (chestionare, ghiduri de interviu individual / de grup)

Modulul 2: Evaluarea proiectului de dezvoltare instituțională și a documentelor manageriale

Obiective. La sfârșitul formării, participantul va fi capabil:	Teme	Nr. de ore	Metodologie	Resurse	Criterii de evaluare
Să analizeze proiectul de dezvoltare instituțională (necesitate și fezabilitate). Să analizeze planurile operaționale din perspectiva adecvării la proiectul de dezvoltare instituțională. Să evalueze structura organizațională și de comunicare a unității școlare.	Management de proiect: proiectul de dezvoltare instituțională (PDI).	2	Prezentarea Dezbaterea Studiul de caz Proiectul	Cazuri (PDI) pentru studiile de caz. Folii / prezentări PP. Fișe de lucru	Estimarea corectă a necesității și fezabilității PDI Evaluarea coerenței interne a PDI și între PDI și planurile operaționale. Analiza și conceperea unei organigrame pentru o instituție școlară
	Elemente de design organizațional	2			
	Autoevaluarea instituțională	4			

Modulul 3: Evaluarea resurselor umane, fizice și financiare ale unității școlare

Obiective. La sfârșitul formării, participantul va fi capabil:	Teme	Nr. de ore	Metodologie	Resurse	Criterii de evaluare
Să evalueze adecvarea resurselor umane și materiale la nivelul și tipul de unitate școlară. Să analizeze bugetul unității școlare din perspectiva adecvării la nivelul și tipul de unitate școlară . Să evalueze adecvarea resurselor umane și materiale la proiectul de dezvoltare instituțională.	Elemente de management financiar	4	Prezentarea Dezbaterea Studiul de caz	Cazuri (bugete, state de funcțiuni) pentru studiile de caz. Folii / prezentări PP. Fișe de lucru	Analiza corelării resurselor educaționale (umane, financiare, materiale – inclusiv materialele didactice / auxiliarele curriculare) la nivelul și tipul de instituție școlară. Analiza corelării resurselor educaționale (umane, financiare, materiale – inclusiv materialele didactice / auxiliarele curriculare) la documentele programatice ale școlii (PDI și planuri operaționale) și referitoare la activitățile de învățare.
	Elemente de MRU	4			
	Management de curriculum: utilizarea auxiliarelor curriculare	2			

Modulul 4: Auditul instituțional – abordarea ISO

Obiective. La sfârșitul formării, participantul va fi capabil:	Teme	Nr. de ore	Metodologie	Resurse	Criterii de evaluare
Să aplice standardul ISO 9001/2001 Să cunoască cerințele ISO 19011/2003 Să auditeze sistemele de management al calității Să aplice un program de audit Să se integreze într-o echipa de audit	Cerinte pentru auditori, cunoastinte, deprinderi, experienta Vocabular specific Chestionar de audit Plan de audit Evaluarea auditorilor	2 1 3 3 1	Prezentarea Dezbaterea Studiul de caz	Standardul ISO 19011/2003 Standardul ISO 9001/2001 Standardul ISO 10015/2000 Plan de audit	Cunoasterea standardelor ISO 19011/2003, ISO 9001/2001, ISO 10015/2000 Elaborarea unui plan de audit Evaluarea abilitatilor de auditor

Modulul 5: Evaluarea instituțională - modelul european al excelenței (EFQM)

Obiective. La sfârșitul formării, participantul va fi capabil:	Teme	Nr. de ore	Metodologie	Resurse	Criterii de evaluare
Să cunoască structura Modelului de EXCELENTA al EFQM Să aplice o procedură de evaluare a sistemului de management al unei organizații Să fie integrat într-o echipă de evaluare a unei organizații	Modelul de EXCELENTA al EFQM Structura unui Program de evaluare Realizarea raportului de evaluare Elaborarea unui raport de Feedback Structura unei Matrice RADAR	2 2 2 2 2	Prezentarea Studiul de caz Dezbaterea Analiza de documente Exercițiul de grup	Modelul EFQM Fisa de Evaluarea factorilor determinanți Fișa de evaluare a rezultatelor Studii de caz	Descrierea Modelului de EXCELENTA Utilizarea instrumentelor de evaluare Capabilitatea de a lucra in echipa Aplicarea metodologiei RADAR

Modulul 6: Evaluarea de sistem

Obiective. La sfârșitul formării, participantul va fi capabil:	Teme	Nr. de ore	Metodologie	Resurse	Criterii de evaluare
Să descrie sistemul românesc de învățământ Să descrie sistemul românesc de management și de asigurare a calității educației Să descrie principalele inițiative europene privind asigurarea calității educației.	Sistemul național de învățământ Sistemul românesc de management și de asigurare a calității. Inițiative europene în asigurarea calității	2 6 2	Prezentarea Dezbaterea Studiul de caz Analiza documentelor	Legislația în domeniul învățământului Acte normative și documente programatice ale ARACIP. Documente europene privind asigurarea	Descrierea corectă a sistemului românesc de învățământ. Interpretarea și utilizarea corectă a actelor normative și a instrumentelor de evaluare elaborate de către ARACIP. Cunoașterea principalelor inițiative europene privind asigurarea calității

				calității educației • Cazuri pentru studiile de caz	educației.

Modulul 7: Managementul de sine (“*self-management*”)

Obiective. La sfârșitul formării, participantul va fi capabil:	Teme	Nr. de ore	Metodologie	Resurse	Criterii de evaluare
• Să gestioneze eficient timpul în cadrul activităților de evaluare • Să gestioneze eficient informația și prioritățile	• Managementul timpului • Managementul informației și al priorităților	2 2	• Exercițiul • Studiul de caz	• Suportul de curs.	• Folosirea eficientă a timpului în cadrul procedurilor de evaluare. • Discernerea, în cadrul activităților de evaluare, a activităților și a problemelor prioritare.